

Gråspurv (*Passer d. domesticus* (L.)) med meget abnormt næb.

Af TORBEN DONARK.

(With a Summary in English: House-Sparrow (*Passer d. domesticus* (L.))
with very Abnormal Bill.)

Det ligger i sagens natur, at vilde fugles næb må være intakte og helst fuldt brugbare for at individet skal kunne klare sig. Store afvigelser fra det normale er da også ret sjældent iagttaget, hvorfor det nedenfor beskrevne tilfælde må påkalde en vis interesse.

Fuglen, der er en adult ♂, er skudt i Sandby pr. Vrangstrup den 2. juli 1949. Førstelærer C. J. A. RASMUSSEN, der ejer stykket, oplyser, at fuglen er iagttaget ved en købmandsgård i Sandby i ca. 1½ år inden den blev skudt; i dette tidsrum har man bemærket den stadige vækst af næbbet. Da man først lagde mærke til fuglen, var næbbet kun lidt længere end normalt, men det blev ved med at øges i længde, og sluttede med det imponerende eller måske snarere sørgelige resultat der ses på fig. 1.

Næbbets mål er som følger: Overnæbbets længde målt med passer 44 mm, med båndmål 48 mm, bredde ved basis 8 mm. Retningen er svagt siksakformet, først ligeud, så svagt mod højre, længere ude lidt stærkere mod venstre; samtidig er yderste halvdel vredet mod højre. Løs flis ca. 2×3 mm på venstre side nær basis. Undernæbbets længde målt med passer 29 mm, med båndmål 31 mm, bredde ved basis 8 mm. Dettets retning er nogenlunde lige, men det er vredet modsat overnæbbet, altså mod venstre. Flækket fra spids 11 mm op. Afstand mellem næbspidserne 51 mm.

Næbmisdannelser er som nævnt ikke almindelige, men da man i mange år har lagt mærke til, at det sker nu og da, findes der, trods alt, en hel del tilfælde beskrevet. Man skelner mellem medfødte (embryonale) misdannelser og sådanne, der er opstået som følge af læderinger, oftest skud, de sidste må betragtes som de hyppigste. Man ved imidlertid med sikkerhed, at der kan være tale om medfødte abnormiteter, da man har fundet redeunger med defekte næb under sådanne omstændig-

heder at disse må være medfødte. Ofte kan man, dog ikke altid, afgøre, når det drejer sig om misdannelser efter skud, idet der som regel vil være mærker, eller om man vil ar, efter beskadigelsen. Nogle sådanne findes ikke på den her omtalte gråspurv, og da i hvert fald overnæbbets spids synes normalt formet, kan man med nogenlunde sikkerhed gå ud fra, at der her er tale om medfødt misdannelse.

Fig. 1. Gråspurv ad ♂, sk. Sandby pr. Vrangstrup, 2. juli 1949.
*House-Sparrow ad. male, coll. Sandby at Vrangstrup, Seeland,
 July 2nd, 1949.*

Af alle næbdeformiteter synes krydsende næbspidser, såkaldt "korsnæb", at være den hyppigst forekommende. Af 54 tilfælde jeg har fundet omtalt nærmere (se literaturlisten), er de 22 af denne kategori, mens alle andre deformiteter tilsammen udgør 32; dertil kommer yderligere 5, hvor defektens karakter ikke nærmere omtales. Blandt de arter, hos hvilke næbmisdannelser er kendt, er kragefuglene dem, hos hvem det oftest forekommer, navnlig Gråkrage (*Corvus corone cornix* L.) og Råge (*Corvus f. frugilegus* L.). Ret naturligt er det derfor

også, at et af de meget få danske fund netop var en gråkrage med "korsnæb".

Af næbdeformiteter hos gråspurve, der jo i denne forbindelse har særlig interesse, er det kun lykkedes mig at opspore 4 fortilfælde. Et af disse har en helt anden karakter end det her beskrevne og er derfor uden betydning med sammenligning for øje. Af de resterende havde een forlænget overnæb og forkortet undernæb, en anden meget forlænget undernæb, og den tredje forlænget, opadbøjet overnæb. Om denne sidste bemærkes endvidere at fuglen var i god foderstand. Dette er interessant, og det går iøvrigt igen ved flere af de med næbmisdannelser omtalte fugle, at fodertilstanden har været normal, undertiden mere. Unormalt næb er altså langt fra altid ensbetydende med at fuglen har lidt nød fødemæssigt set. I det her foreliggende tilfælde skulde man synes, at næbbet må have hæmmet fuglen meget ved fødeoptagelsen. Nu er det så heldigt, at man har kendt denne fugl i levende live, og ejeren kan derfor oplyse, at man ofte har iagttaget den æde. Den klarede dette ved at lægge hovedet sidelæns helt ned mod jorden og gribe fødeemnet med den inderste brugbare del af næbbet. At dette har været effektivt bekræftes af konservator GUNNI PETERSEN, der har præpareret den, idet denne oplyser at fodertilstanden var fuldt normal. På forespørgsel meddeler samme, at der, bortset fra tungen, der var lille, nærmest hvedekornsformet og tilsyneladende med meget ringe bevægelsesevne, ikke kunde påvises andre misdannelser, men fjerdragten bar stærkt præg af ikke at være blevet pudset, hvad der givetvis har været umuligt for den. Kønsorganerne (testes) var normale, men ikke i yngleaktivitet; fuglen har i det hele taget næppe kunnet yngle, i hvert fald ikke i 1949. Parring er utænkelig med den konkurrence, der er hos spurve, og det må praktisk talt have været umuligt for den at færdes ind og ud af en spurverede, da den ustandselig må have hængt i med næbbet; endelig har den med sikkerhed været ude af stand til at made unger.

Efter alt at dømme standser naturen selv sit fejlgreb, det forkerte får ikke mulighed for at fortsætte i nye generationer, og det er jo unægtelig en god ordning.

Årsagen til embryonal næbmisdannelse er helt ukendt, et naturligt forskningsmateriale er selvsagt nærmest umuligt at fremskaffe, men af og til forekommer det, det ved vi.

SUMMARY IN ENGLISH

**House-Sparrow (*Passer d. domesticus* (L.))
with very Abnormal Bill.**

The House-Sparrow on fig. 1 was seen daily about 1 $\frac{1}{2}$ year before it was collected. Under the whole period the bill was observed to grow in length. In the same time it was seen too, that the bird, when feeding on the ground, placed the head with the one side as near the ground as possible, and then got the grain with the innermost part of the bill.

The measurements are: Length of upper mandible 44 mm (with tape 48 mm), length of lower mandible 29 mm (with tape 31 mm). Distance between the tips of upper and lower mandible 51 mm.

Literatur.

GROEBBELS, F., 1932: Der Vogel 1. — Berlin.

HÖRRING, R., 1919: Fugle 1. — Danmarks Fauna 23.

**Sangen hos Græshoppesangeren
(*Locustella n. naevia* (Bodd.)).**

Af CARL WEISMANN.

(With a Summary in English: The Song of the Grasshopper-Warbler,
Locustella n. naevia (Bodd.).)

Da jeg natten til søndag den 23. maj 1948 med et selskab fulgte Mølleåstien mellem Dybendal og Stampemølle-dammen, blev jeg opmærksom på en Græshoppesangers (*Locustella naevia*) vedholdende sang ude fra rørskoven. Stedet havde jeg passeret de to pinsenætter ugen før uden at have bemærket fuglen, og det kan vel derfor anses for rimeligt, at ansætte denne — senere så velkendte — græshoppesangers ankomst til lokaliteten, til tidsrummet 17.—22. maj.

Søndag den 23. maj opholdt jeg mig derefter i terrænet fra kl. 20 (dansk normaltid), og kl. 20.43 begyndte fuglen at synge fra omtrent samme sted i rørskoven, hvor den havde siddet om natten.

Intervallerne mellem sangperioderne var i begyndelsen lange — ofte af en varighed på flere minutter — og først efter ca. 25 minutter forløb blev sangen mere konstant.

Mandag den 24. maj om aftenen kørte jeg med radiovognen ud til stedet og foretog, pr. kortbølgesender og med mikrofon